Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на заетостта

(Обн., ДВ, бр. 112 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 54 и 120 от 2002 г., бр. 26, 86 и 114 от 2003 г., бр. 52 и 81 от 2004 г., бр. 27 и 38 от 2005 г., бр. 18, 30, 33 и 48 от 2006 г., бр. 46 от 2007 г., бр. 26, 89 и 109 от 2008 г. и бр. 10, 32, 41 и 74 от 2009 г.)

§ 1. В чл. 7а се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) За целите на изпълнението на държавната политика по заетостта Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда” и Агенцията по заетостта обменят информация при условия и по ред, определени в сключено между тях споразумение.”

§ 2. В чл. 16 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 8 думите „изследванията на пазара на труда” се заменят с „изследване и прогнозиране на пазара на труда”.

2. Създава се нова т. 11:

„11. разходи за възнаграждения на външни експерти за участие в комисии за провеждане на изпити за придобиване на професионална квалификация;”.

3. Досегашните т. 11 - 13 стават съответно т. 12 - 14.

4. Създава се т. 15:

„15. разходи по заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритетни оси 1 и 2 на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, когато тези разходи са верифицирани от Управляващия орган, платени са и са допустими по Закона за насърчаване на заетостта.”

§ 3. В чл. 20 се правят следните изменения:

1. В ал. 3, т. 2 думата „молба” се заменя със „заявление”.

2. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Лицата имат право на следваща регистрация не по-рано от изтичането на 6 месеца след прекратяване на предходната регистрация на основание ал. 3, т. 1 и ал. 4, т. 1-5 и 7 и при условие че нямат задължения към бюджета поради неспазване изискванията на договорите, сключени при участието им в програми, мерки и обучения, финансирани със средства за активна политика на пазара на труда, включително по програми на Европейския съюз.”

§ 4. В чл. 22 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) Агенцията по заетостта осигурява достъп до информацията по ал. 2, т. 1 чрез електронната си страница. Съдържанието на достъпната информация се определя с правилника за прилагане на този закон.”

2. Досегашните ал. 3 - 6 стават съответно ал. 4 - 7.

§ 5. Създава се чл. 22а:

„Чл. 22а. (1) Работодателите обявяват задължително в териториалните поделения на Агенцията по заетостта свободните работни места за лица, работещи по трудово правоотношение, в администрация по смисъла на Закона за администрацията, в държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон и в общински предприятия.

(2) В срок до 14 работни дни от датата на обявяване на работното място по ал. 1 териториалните поделения на Агенцията по заетостта насочват търсещи работа лица, отговарящи на изискванията за заемане на работното място.”

§ 6. В чл. 25, ал. 2 т. 4 се изменя така:

„4. програми за заетост.”

§ 7. Създава се чл. 27а:

„Чл. 27а. (1) За регистрация за извършване на посредническа дейност по наемане на работа могат да кандидатстват физически и/или юридически лица, които отговарят на следните условия:

1. нямат парични задължения към държавата или към общината по смисъла на чл. 162, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, освен ако е допуснато разсрочване или отсрочване на задълженията, или парични задължения, свързани с плащането на вноски за социалното осигуряване;

2. не са обявени в несъстоятелност;

3. не са в производство по ликвидация или се намират в подобна процедура съгласно националните закони и подзаконови актове;

4. нямат наложени административни наказания по чл. 81, ал. 1 или 2 за нарушения на чл. 28, ал. 1, 3, 4 и ал. 7, т. 2 в период три години преди датата на кандидатстване за регистрация;

5. членовете на управителните и/или контролните органи на юридическите лица:

а) не са лица с налагани наказания по чл. 81, ал. 1 или 2 за нарушения на чл. 28, ал. 1, 3, 4 и ал. 7, т. 2 в период три години преди датата на кандидатстване за регистрация;

б) не са били членове на управителни и/или контролни органи на лица, на които са налагани наказания по чл. 81, ал. 1 или 2 за нарушения на чл. 28, ал. 1, 3, 4 и ал. 7, т. 2 в период три години преди датата на кандидатстване за регистрация.

(2) Лицата, регистрирани по законодателството на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария, доказват обстоятелствата по ал. 1, т. 1-3 съобразно законодателството на държавата по регистрация.”

§ 8. В чл. 28 се създават ал. 9 и 10:

„(9) Лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 задължително предоставят в Агенцията по заетостта информация за обявените при тях свободни работни места и за работните места, които вече са заети или е отпаднала необходимостта за намиране на кандидат:

1. когато посредникът разполага с електронен регистър за наличните работни места, достъпен в интернет пространството, той предоставя права за връзка с него чрез електронната страница на Агенцията по заетостта;

2. когато посредникът не разполага с електронен регистър за наличните работни места, достъпен в интернет пространството, той се задължава да ги обяви чрез регистрацията им в „Е-трудова борса” на електронната страница на Агенцията по заетостта.

(10) Агенцията по заетостта осигурява достъп до информацията по ал. 9 чрез електронната си страница. Съдържанието, условията и редът за обмен на информация между Агенцията по заетостта и лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 се определят с правилника за прилагане на този закон.”

§ 9. В чл. 30а се правят следните изменения:

1. В ал. 1:

а) точки 4 и 5 се изменят така:

„4. дължими вноски за сметка на работодателя за фонд „Пенсии”, фонд „Трудова злополука и професионална болест”, фонд „Общо заболяване и майчинство” върху полученото, включително начисленото и неизплатено, брутно трудово възнаграждение или неначисленото брутно трудово възнаграждение, включително възнаграждението по т. 3 и 6, съгласно чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване, както и за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и Националната здравноосигурителна каса;

5. дължими вноски за сметка на работодателя за фонд „Безработица” върху полученото, включително начисленото и неизплатено, брутно трудово възнаграждение или неначисленото брутно трудово възнаграждение, включително възнаграждението по т. 3 и 6, съгласно чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване.”;

б) в т. 11 думите „и 49а” се заличават;

в) точки 14 и 15 се отменят;

г) в т. 21 думите „и чл. 49а, ал. 4” се заличават.

2. В ал. 2:

а) в т. 2 думите „на лицата по чл. 48а, 49 и 49а” се заменят с „на лицата по чл. 49”;

б) в т. 5 думите „и чл. 49а, ал. 1” се заличават;

в) в т. 8 думите „т. 14, 15 и” се заличават;

г) в т. 13 думите „и чл. 49а, ал. 1” се заличават.

§ 10. В чл. 30б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) думите „териториалното поделение на Агенцията по заетостта и:” се заменят с „Агенцията по заетостта чрез териториалното поделение и:”;

б) в т. 4 думите „или по чл. 48а” се заличават.

2. В ал. 3 думите „лицето по чл. 48а” и запетаята след тях се заличават.

3. Създава се ал. 4:

„(4) Предоставянето на средства по чл. 30а се извършва, при условие че същите разходи не са финансирани от други източници.”

§ 11. В чл. 31 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Министерският съвет, Министерството на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта, отделни министерства и други държавни институции или областни администрации и социалните партньори, както и регистрирани по реда на глава трета от Закона за юридическите лица с нестопанска цел съвместно със социалните партньори могат да разработват и предлагат за финансиране и реализиране програми за увеличаване на заетостта, свързани с приоритетите на Националния план за икономическо развитие, Националния план за регионално развитие и Националния план за действие по заетостта, както и програми за заетост, огрaмотяване, професионално обучение и обучение по ключови компетентности на групи в неравностойно положение на пазара на труда.”

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Ежегодно по решение на Националния съвет за насърчаване на заетостта се съставя комисия за оценка и подбор на програми/проекти по реда на ал. 1, чл. 25 и 33 от този закон. В състава на комисията влизат представители на представителните организации на работниците и служителите на национално равнище, представителните организации на работодателите на национално равнище, Министерството на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта. Условията и редът на работа и функциите на комисията се определят с правилника за прилагане на този закон.”

3. Досегашните ал. 2 - 4 стават съответно ал. 3 - 5.

§ 12. В чл. 33 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след думите „по ал. 1” се поставя запетая и се добавя „както и програми за заетост и обучение на лицата, освободени от работа в резултат от масови уволнения”.

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Регионалните програми за заетост и обучение се разработват по инициатива на областните и общинските администрации, социалните партньори и други юридически лица и се представят периодично за одобряване в комисиите по заетостта към областните съвети за развитие. Комисиите по заетостта предлагат одобрените регионални програми за заетост и обучение за финансиране при условия и по ред, определени с

правилника за прилагане на този закон.”

§ 13. В чл. 41 думите „но за не повече от 6 месеца” се заменят с „но за не повече от 9 месеца”.

§ 14. В чл. 42а, ал. 3, т. 3 думата „молба” се заменя със „заявление”.

§ 15. В чл. 47, ал. 1 думите „и молба от лицето” се заменят с „и заявление от лицето”.

§ 16. Член 48а се отменя.

§ 17. В чл. 49, ал. 2 думите „правата си по ал. 1, по чл. 47 или по чл. 49а” се заменят с „правата си по ал. 1 или по чл. 47”.

§ 18. Член 49а се отменя.

§ 19. В чл. 49б думите „На лицата по чл. 47, 49 и 49а” се заменят с „На лицата по чл. 47 и 49”.

§ 20. В чл. 50 думите „за срок 12 месеца” се заменят със „за срок не повече от 12 месеца”.

§ 21. Създава се чл. 55д:

„Чл. 55д. За всяко разкрито „зелено работно място”, на което е нает безработно лице с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 6 месеца, насочено от поделение на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за срок не повече от 12 месеца.”

§ 22. В чл. 56 ал. 1 се изменя така:

„(1) Работодателите, както и институциите, осъществяващи обучение на възрастни или професионално ориентиране, могат да ползват средства по този закон, ако нямат изискуеми публични задължения, нямат задължения за неизпълнение на сключени договори по програми, мерки и обучения, както и по проекти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, и за работодателите мярката е допустима по Закона за държавните помощи.”

§ 23. В чл. 62, ал. 3 думите „може да” се заличават.

§ 24. В чл. 63 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 2 се изменя така:

„2. лицата по чл. 48 и 49;”.

2. В т. 4 след думите „към квалификацията им” се добавя „или притежаваните от тях компетентности”.

§ 25. В чл. 76, ал. 2 думите „лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2” се заменят с „лицата, извършващи посредническа дейност и услуги по наемане на работа”.

§ 26. В чл. 81 ал. 2 се изменя така:

„(2) На физически и/или юридически лица, извършващи посредническа дейност и услуги в нарушение на изискванията за осъществяване на дейността, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 1000 до 2500 лв., а при повторно нарушение - от 2500 до 5000 лв.”

§ 27. В чл. 82 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) На работодател, наел по трудово правоотношение чужденец без разрешение за работа или без регистрация в Агенцията по заетостта, или на местно лице, приело на работа командирован чужденец без разрешение за работа или без регистрация в Агенцията по заетостта, както и на чужденец, извършващ трудова дейност без разрешение за работа или без регистрация в Агенцията по заетостта, и на командирован в Република България чужденец в рамките на предоставяне на услуги без разрешение за работа или без регистрация в Агенцията по заетостта се налага глоба или имуществена санкция в размер, определен по чл. 48 от Закона за чужденците в Република България, освен ако не подлежи на по-тежко наказание.”

2. Създава се ал. 3:

„(3) На работодател, който не е декларирал в Агенцията по заетостта в законоустановения срок наемането на работа на граждани на трети държави, които не са получили разрешение за постоянно пребиваване на територията на Република България и са членове на семейство на български граждани или на граждани на Европейския съюз, на държава –страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, които по силата на сключени международни договори с Европейския съюз имат право на свободно движение, се налага глоба или имуществена санкция в размер от 1000 до 2500 лв., а при повторно нарушение - от 2500 до 5000 лв.”

§ 28. В чл. 85 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение второ:

„Съставените при спазване на предвидената в закона процедура актове, които притежават законоустановеното

съдържание, имат доказателствена сила до доказване на противното.”

2. Създават се нови ал. 2 и 3:

„(2) Актът за установяване на административно нарушение се връчва на нарушителя лично срещу подпис, а при невъзможност да му се връчи, се изпраща по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка. В случаите, когато лицето не бъде намерено на адреса на управление, на постоянния му адрес или на адреса по месторабота, връчването се извършва, като на таблото за обявления и на официалната интернет страница на органа по чл. 75, ал. 2 се поставя съобщение за съставянето на акта, подлежащ на връчване.

(3) В случаите по ал. 2 актът за установяване на административно нарушение се смята за връчен след изтичане на 7-дневен срок от поставянето на съобщението или публикуването му на официалната интернет страница на органа по чл. 75, ал. 2.”

3. Досегашните ал. 2 - 4 стават съответно ал. 4 - 6.

§ 29. В § 1 от Допълнителната разпоредба се създават т. 34 и 35:

„34. „Външен експерт по чл. 16, т. 11” е физическо лице, предложено от работодател за участие в комисия за провеждане на изпити за придобиване на професионална квалификация и включено в списък, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта. Критериите и редът за включване в списъка се определят от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта.

35. „Зелени работни места” са работни места, разкрити в икономически дейности, свързани с производство на стоки и предоставяне на услуги, подпомагащи опазването на околната среда, съгласно списък с икономически дейности, утвърден от министъра на околната среда и водите и министъра на труда и социалната политика.”

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на ……..…... 2010 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на заетостта

Необходимостта от целенасочена намеса на държавата в условията на динамични промени на пазара на труда, заетостта и развитието на човешките ресурси обуславят предлаганите изменения и допълнения в Закона за насърчаване на заетостта. Тази намеса включва подкрепа за постигане на качествени съвременни услуги в областта на заетостта и обучението на възрастни, разширяване на възможностите за осигуряване на устойчива заетост и ограничаване на продължителната безработица.

Предприемането на целенасочени действия за повишаване на заетостта, създаване на нови качествени работни места, насърчаване мобилността на работната сила, обновяване на уменията чрез разширяване на достъпа до заетост и обучение от своя страна ще позволи на работната сила да повиши своята конкурентоспособност, което е особено наложително в условията на икономическа криза и при настъпване на оживление в икономиката.

Предлаганите промени в Закона за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на заетостта са в следните насоки:

➢ **Разширяване на възможностите за финансиране на активната политика по заетостта чрез:**

• регламентиране на възможността за предоставяне на средства за прогнозиране на пазара на труда.

Чрез промяната ще стане възможно финансирането на качествени прогнози за търсенето и предлагането на пазара на труда, необходими за провеждането на по-ефективна политика по заетостта;

• разходи за възнаграждения на външни експерти за участие в комисии за провеждане на изпити за придобиване на професионална квалификация.

Изплащането на възнаграждения на външни оценители в изпитните комисии ще повиши тяхната мотивация за обективна оценка на придобитите знания от обучените лица, което от своя страна ще доведе до повишаване качеството на обучението;

• възстановяване на разходи по заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритетни оси 1 и 2 на Оперативна програма „Развитие на човешките

ресурси”, когато тези разходи са верифицирани от управляващия орган, платени са и са допустими по Закона за насърчаване на заетостта;

• удължаване на срока за стажуване на младежите, завършили през последните 24 месеца професионално обучение и без трудов стаж по специалността, при работодател от 6 на 9 месеца.

Удължаването на срока за стажуване при младежите има за цел осигуряване на по-добра реализация на придобитите знания и умения на конкретни работни места и ограничаване на младежката безработица;

• предоставяне на суми за работодатели, наели на работа за период до 12 месеца на т. нар. „зелени работни места” безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация в дирекциите „Бюро по труда” за период, не по-кратък от 6 месеца. Насърчаването на заетостта на т. нар. „зелени работни места” е една от водещите цели на Европейския съюз, включена в Стратегията за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020”. Субсидирането на работни места в нови перспективни екологични области предоставя възможност както за опазване на околната среда, така и за създаване на нова качествена заетост. Списъкът с икономическите дейности, свързани с производството на стоки и предоставянето на услуги, подпомагащи опазването на околната среда, ще бъде утвърден от министъра на околната среда и водите и министъра на труда и социалната политика.

Общият размер на изплащаните средства е в рамките на утвърдените със Закона за държавния бюджет на Република България средства за активна политика на пазара на труда и се определя ежегодно с Националния план за действие по заетостта.

➢ **Подобряване на нормативните условия за предоставяне на качествени услуги по заетостта чрез:**

• намаляване на санкциониращия срок, в който лицата имат право на следваща регистрация в дирекциите ”Бюро по труда”, от 12 на 6 месеца.

Намаляването на санкциониращия срок, в който лицата имат право на следваща регистрация в дирекциите ”Бюро по труда”, от 12 на 6 месеца има за цел да върне безработните в по-кратък срок на пазара на труда и да им осигури достъп до широк кръг услуги, обучение и субсидирана заетост, включително по схемите на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”. Право на следваща регистрация имат само лицата, които нямат задължения към бюджета поради неспазване на изискванията на договорите, сключени при участието им в

програми, мерки и обучения, финансирани със средства за активна политика на пазара на труда;

• регламентиране на задължение за работодателите от публичната администрация да обявяват в териториалните поделения на Агенцията по заетостта свободните работни места за наемане по трудово правоотношение в администрацията.

Целта е да се осигури навременна информация за квалифицираните безработни лица и да се подобри достъпът на тези лица до заетост в публичната администрация, както и в предприятията със 100 на сто държавно и общинско участие;

• осигуряване на възможност за частните посредници да предоставят в Агенцията по заетостта информация за обявените при тях свободни работни места и за работните места, които вече са заети.

Модернизирането на услугите по заетостта включва изграждането на единна система за търсене и предлагане на работна сила и улесняване на достъпа до единна база данни за свободните работни места на пазара на труда в страната чрез електронната страница на Агенцията по заетостта.

• въвеждане на допълнителни изисквания към физическите и юридическите лица, които кандидатстват за регистрация за извършване на посредническа дейност по наемане на работа.

С цел осигуряване по-добра защита на правата на търсещите работа лица и допускане до пазара на услуги само на коректни и надеждни частни посредници се въвеждат допълнителни изисквания към тази група лица при кандидатстване за осъществяване на посредническа дейност - да нямат парични задължения към държавата или общината, да не са обявени в несъстоятелност или в производство по ликвидация и др.

Изискването към членовете на управителните и/или контролните органи на юридическите лица, кандидатстващи за извършване на посредническа дейност, е да не са лица с налагани наказания по чл. 81 от Закона за насърчаване на заетостта в период три години преди датата на кандидатстване за регистрация.

➢ **Насърчаване на партньорствата и регионалния подход при разработване на програми и проекти за осъществяване на приоритетите на активната политика по заетостта чрез предоставяне на възможност за:**

• финансиране и реализиране на проекти за увеличаване на заетостта, разработени съвместно от неправителствени организации и социални партньори;

• периодично одобряване и финансиране на регионални програми за заетост, както и на програми за заетост, огрaмотяване, професионално обучение и обучение по ключови компетентности на групи в неравностойно положение на пазара на труда.

Разширяването на партньорствата и социалния диалог при разработването и изпълнението на политиката по заетостта е основен инструмент за насърчаване на заетостта. Оценката на тези проекти ще се извършва от комисии, изградени на трипартитен принцип, което е предпоставка за повишаване обективността на тези оценки и повишаване качеството на предлаганите за финансиране програми.

➢ **Повишаване ефективността на контролната дейност, извършвана от Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда", по спазване на Закона за насърчаване на заетостта при извършването на посредническа дейност по наемане на работа чрез:**

• увеличаване размера на глобите, съответно на имуществената санкция, от 1000 до 2500 лв., а при повторно нарушение - от 2500 до 5000 лв., за физическите и/или юридическите лица, извършващи посредническа дейност и услуги в нарушение на изискванията за осъществяване на дейността;

• въвеждане на санкция за работодател, наел по трудово правоотношение чужденец без регистрация в Агенцията по заетостта (студенти или командировани работници), както и санкция за самите чужденци, които извършват трудова дейност без регистрация. Глобата или имуществената санкция е в размер, определен по чл. 48 от Закона за чужденците в Република България, освен ако не подлежи на по-тежко наказание;

• регламентиране на възможност за изпращане по пощата на съставени от контролния орган актове за установени административни нарушения или в случаите, когато лицето не бъде намерено на адреса на управление, на постоянния му адрес или на адреса по месторабота, връчването да се извършва, като на таблото за обявления и на официалната интернет страница на органа се поставя съобщение за съставянето на акта, подлежащ на връчване.

С въвеждането на нови санкции и форми за осъществяване на контрол се цели осигуряване на по-голям превантивен и дисциплиниращ ефект за спазване на изискванията при осъществяване на дейностите, регламентирани в закона.

➢ **Промяна в мерките, свързани с насърчаване на предприемачеството:**

• отпада мярката за предоставяне на услуги за обучение за професионална квалификация на лицата, получили кредит по проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране", поради разширяване и разнообразяване на възможностите за предоставяне на обучения на заети лица, включително чрез получаване на ваучери;

• отпада мярката за предоставяне на средства на безработни лица след одобряване на бизнес проект за земеделска дейност; тези разходи се разглеждат като оперативни помощи, които са несъвместими с общия пазар и не могат да бъдат предмет на подпомагане чрез държавна помощ.

Предложените изменения и допълнения в Закона за насърчаване на заетостта ще подобрят условията за функционирането на пазара на труда, мобилността на работната сила, създаването на качествени работни места и повишаването на качеството на обучението за възрастни.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)